

سخن نخست

پیشرفت‌های دم‌افزون در عرصه فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی، همواره پرسشی اساسی در پیش روی سیاستگذاران و برنامه‌ریزان قرار می‌دهد: با چنین پیشرفت‌هایی چه باید کرد؟
 اخذ مطلق تا طرد مطلق، دامنه پاسخ‌های داده شده به چنین پرسشی است.

شیفتگی بیش از اندازه به مظاهر فناوری، به گسستن از سنت‌ها و نادیده انگاشتن واقعیت‌های اجتماعی می‌انجامد و دوری جستن از مظاهر فناوری، به انفعال و عقب‌ماندگی از سیر جهانی پیشرفت علوم و فنون. پس، چه باید کرد؟

به نظر می‌رسد بهترین راه‌حل در ظرفیت‌سازی مناسب برای بهره‌گیری از فناوری‌ها در چارچوب هنجارهای رسانه‌ای نهفته باشد. از فناوری و تغییرات حاصل از آن، نباید آنچنان استقبال کرد که منطق پشت سر و پیامدهای پیش رو را ندید، و نه خود را آنچنان به کنار و دور از حوزه نفوذ و قلمرو آن در نظر گرفت و میدان را به رقیبان سپرد.

پادکست، نمونه‌ای از فناوری‌های روزآمد است که درک چيستی و شیوه بهره‌گیری از توانمندی‌های آن، به تأمل و تدبیر نیازمند است. این فناوری که در پایان سال ۴۰۰۲ میلادی و بر اساس شیوه جدید انتشار پخش چند رسانه‌ای بر روی اینترنت پدید آمد، روشی برای ساخت برنامه به‌سبک رادیویی است که در فضای مجازی تولید و پخش می‌شود. گرچه مدت‌زمانی کوتاه از ابداع این فناوری سپری شده، درباره جایگاه و نقش آن در فضای عمومی، پژوهش‌ها و مقالاتی چند به رشته تحریر درآمده است که هریک از دیدگاهی خاص به این موضوع و آثار آن پرداخته‌اند.

اداره کل پژوهش‌های رادیو نیز از چنین روندی برکنار نبوده است. مشارکت در برگزاری نشست علمی-تخصصی پادکست در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران (خرداد ۶۸۳۱) که مجموعه مقالات آن در کتاب پادکست در نهمین جشنواره بین‌المللی رادیو در دسترس علاقه‌مندان قرار می‌گیرد، حمایت از پایان‌نامه‌های تحصیلی با محور موضوعی پادکست و تأثیرات آن، و چاپ و نشر مقالات و یادداشت‌های کوتاه در دو هفته‌نامه آموزشی یادداشت و مجله رادیو، جملگی، از عزم جدی یگانه‌ناشر تخصصی رادیو در این باره نشان دارد.

قرارگیری بخش پادکست در یکی از بخش‌های جانبی نهمین جشنواره بین‌المللی رادیو، فرصت مغتنمی است که پادکست، توانمندی‌ها، محدودیت‌ها و کارکردهای آن، با نگاهی واقع‌بینانه ارزیابی و بررسی شود و شیوه‌های به‌کارگیری و ایجاد ظرفیت برای آن، به دور از نگاه‌های افراطی و تفریطی، مدنظر برنامه‌ریزان و برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران قرار گیرد.

اداره کل پژوهش‌های رادیو در راستای اعتلای این روند، چون همیشه، آمادگی این را دارد تا میزبان اندیشه‌ورزی‌ها و نگاه‌های انتقادی صاحب‌نظران و همکاران محترم در محورهای موضوعی مرتبط باشد تا از رهگذر آن، درکی متناسب با هنجارهای رسانه‌ای در بهره‌گیری مناسب از ظرفیت‌های پادکست در سپهر رسانه‌ای ایران فراهم آید.